

Til Fødevareminister Eva Kjer Hansen på e-mail: min@fvm.dk

med kopier til:

Miljøminister Troels Lund Poulsen på e-mail: troels@mim.dk

Formand for Udvalget til Bevarelse af Genressourcer hos Danske Husdyr Marie Louise Klenow

på e-mail: mlkl@pdir.dk

relevante interessenter inden for bevaringsarbejdet

samt kopier, via kontaktformularer på www.ft.dk, til:

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Miljø- og Planlægningsudvalget

Hinnerup, den 27. november 2009.

Fornyet henvendelse omkring overholdelse af internationale konventioner i forbindelse med bevaring af husdyrgenetiske ressourcer.

Under henvisning til min henvendelse til Fødevareministeren, dateret 23. oktober 2009 samt Fødevareministeren Eva Kjer Hansens svar i sags nr. 2223, dok. nr. 19597, dateret 24. november 2009, med tilhørende bilag dateret 3. november 2009, er det med stor beklagelse, jeg må konstatere, det er nødvendigt atter engang at rette henvendelse til Fødevareministeren omkring ”strategiplan 2009 – 2012”, der især omfatter bevaringsarbejdet for udryddelsestruede gamle danske husdyrracer, udarbejdet af UDVALGET TIL BEVARELSE AF GENRESSOURCER HOS DANSKE HUSDYR (Genressourceudvalget (GRU)).

Fødevareministeren har bedt GRU om en redegørelse, foranlediget af min første henvendelse. Fødevareministeren har endvidere henvist mig til at kontakte GRU’s formand eller sekretær, såfremt jeg ønsker yderligere drøftelse af strategiplanen. Dette ønske fra Fødevareministeren ser jeg mig desværre ude af stand til at efterkomme, idet GRU’s redegørelse dateret 3. november, ikke har besvaret et eneste af mine klokkeklare spørgsmål, som jeg stillede til Fødevareministeren, men tværtimod har givet anledning til endnu større forundring over, hvad det er, der foregår.

Følgende spørgsmål bliver jeg derfor nødt til at stille til Fødevareministeren endnu engang:

- Er Ministeren villig til, at lave planer, der umiddelbart ikke lader til at være i overensstemmelse med indgåede internationale aftaler?
- Har Ministeren forholdt sig til, hvor meget in situ bevaring, der vil være tilbage ved strategiplanens udløb i 2012, hvis man skal betragte in situ ud fra Biodiversitetskonventionens definitioner?
- Har Ministeren eller dennes eksperter dokumentation for, at faktorerne i moderne intensive miljøer ikke vil virke som mutagener på de udryddelsestruede gamle danske husdyrracer, så det kan ende med at medføre tab af vigtige genetiske egenskaber?
- Har Ministeren forholdt sig til, hvorvidt man kan overholde Interlaken Deklarations formulering omkring agro-økosystemer, hvis der bliver færre og færre in situ besætninger (i Biodiversitetskonventionens definition) af udryddelsestruede gamle danske husdyrracer?

- Har Ministeren forholdt sig til, hvorvidt det kan lade sig gøre at udvikle en statsstyret økonomisk bæredygtig produktion af lavt ydende udryddelsestruede gamle danske husdyr?
- Hvis ja, har Ministeren så forholdt sig til, hvorvidt en statsstyret virksomhed af denne art kan forekomme konkurrenceforvridende?
- Har Ministeren tal for, hvorledes det kan blive rentabelt, for de avlere, der stadig ønsker at bevare dyrene in situ i henhold til Biodiversitetskonventionens formulering, når man fjerner de generelle dyretilskud til avlerne?

Endvidere stillede jeg i sidste henvendelse følgende spørgsmål:

”Er Ministeren klar over, at avlerrepræsentanterne i Genressourceudvalget ikke har haft lov til at diskutere strategiplanen med avlerne, som de repræsenterer og hvis dyr det handler om, under udviklingen af denne?”

I redegørelsen fra GRU står der, som svar på dette: ” Genressourceudvalgets medlemmer har imellem møderne fået tilsendt seneste arbejdsversion af strategien, og det har hele tiden være forudsat at alle udvalgsmedlemmer, herunder de fem avlerrepræsentanter, løbende drøftede arbejdet med deres baglande.”

Hvis dette har været intentionen, er det absolut ikke sket. Flere gange har jeg og mange andre interessenter, ”hørt på vandrørene”, at strategiplanen først blev offentlig, når den var færdig. Mange havde endda overhovedet ikke hørt, at man var i gang med en sådan, idet GRU’s hjemmeside i lange perioder, ikke har været opdateret med dagsordner og referater. Hvis GRU hermed undskylder på medlemmernes vegne, at man ikke har evnet, at distribuere endsige diskutere strategiplanen i de forskellige faser med den brede avlerkreds, så er det jo beklageligt, at man først i forbindelse med min henvendelse til Fødevarerministeren, finder ud af, at noget er helt galt i kommunikationen. I GRU’s vedtægter § 9, står skrevet:

”Som led i varetagelsen af udvalgets opgave med information af offentligheden om bevaringsarbejdet gøres alt materiale af almen interesse, der udsendes til udvalgets møder samtidig tilgængeligt på hjemmeside. Herunder offentliggøres referaterne af udvalgets møder snarest muligt efter mødet.”

Dvs. man kunne / burde løbende have opdateret hjemmesiden med de i redegørelsen nævnte arbejdsversioner samt oplysning om, hvem avlere og interessenter kunne henvende sig til, hvis man havde input til disse.

Derfor er mit naturlige spørgsmål til Fødevarerministeren:

- Mener Ministeren, at GRU’s nye strategiplan for bevaringsarbejdet med husdyr genetiske ressourcer opfylder kravene til inddragelse af avlere og øvrige interessenter lige fra første fase, således som det står beskrevet i ”PREPARATION OF NATIONAL STRATEGIES AND ACTION PLANS FOR ANIMAL GENETIC RESOURCES”, udarbejdet af FAO dette efterår?

I planen, der pt. kun forefindes på engelsk, har man opdelt strategiarbejdet i 9 faser. Første fase siger:

Phase 1: Establishing or maintaining a multistakeholder National Advisory Committee to oversee and coordinate preparatory activities is strongly recommended as is the establishment or maintenance of a National Focal Point to provide secretariat functions during the preparatory process and ongoing support to implementation.

Fase 1: Etablering eller opretholdelse af et interessentforum, en National Rådgivningskomite til at overvåge og koordinere forberedende aktiviteter anbefales kraftigt. Ligeså anbefales etablering eller opretholdelse af et nationalt knudepunkt, der kan yde sekretariatsbistand under den forberedende proces og løbende støtte frem til implementeringen.

Set i lyset af, at den store gruppe af avlere og andre interessenter ikke har været involveret i udarbejdelsen af strategiplanen, samt det faktum, at GRU ikke har dannet et forum for interessenter, hvor Udvalget kunne virke som rådgivere frem for lovgivere, bør Fødevareministeren gøre sig overvejelser om, hvorledes avlerne kan blive involveret i en national strategiopbygning helt fra bunden. Evt. ved etablering af bredt funderede interesseforummer med fri adgang.

Oven i købet, står der i GRU's vedtægter § 3: " Udvalget står for oprettelse af et forum for avlere, hvor avlere og andre interessenter for bevaringsarbejdet kan udveksle synspunkter samt få rådgivning og information om arbejdet med bevaringen af de husdyrgenetiske ressourcer."

Jeg vil tillade mig, at gentage hvad jeg skrev i første henvendelse, at på den måde, som GRU's strategiplan er formuleret, vil det fremover pludselig blive "legalt", at indsætte grise, der er fra en tid, hvor landbruget var ekstensivt med halm i stierne, hjemmelavet foder, grøntfoder, udendørs svinehold osv. i moderne svinestalde på spaltegulve og med højproteinfoder, intet grønt og meget lidt luft og motion. Disse grise vil man så, igen i henhold til strategiplanen, sætte et afsætningsarbejde i gang med, hvor man til forbrugerne vil proklamere, at der er tale om, noget der skulle minde om fødevarer fra en svunden tid.

Kvægracerne, som også er fra en tid, hvor man havde ekstensivt landbrug, kan risikere at blive placeret i hjørnet af en stor moderne kvægstald, fodret med kraftfoder, uden adgang til grønne marker og malket med robot. Mælken herfra, vil man så også igangsætte afsætningsarbejde med, ud fra konceptet om fødevarer fra en svunden tid.

I Interlaken Deklarationen står bl.a. disse formuleringer omkring agro-økosystemer: " at fremme agroøkosystem-baserede metoder til bæredygtig anvendelse, udvikling og bevaring af husdyrgenetiske ressourcer. " – " Husdyrracer har væsentlige agroøkosystem-funktioner, bl.a. næringsstofcirkulering, frøspredning og habitatbevaring. Husdyrgenetiske ressourcer og forvaltningssystemer udgør en integreret del af økosystemer og produktive landskaber over hele verden."

I GRU's redegørelse skriver man: " Under strategiarbejdet tog udvalget stilling til, hvor bevaringen af de udrydningstruede husdyrracer kan finde sted, og hvem der kan medvirke i bevaringsarbejdet. Udvalget kom frem til følgende formulering: *In situ (bevaring af levende dyr) bevaringsarbejdet kan foregå i alle miljøer, under ekstensive og intensive forhold, hos store og små avlere og hos private og offentlige.* Udvalget valgte denne formulering, idet udvalgets medlemmer ønskede at fundere bevaringsarbejdet bredest muligt for dermed at sikre, at flest mulige hænder kan indgå i arbejdet med at sikre de udrydningstruede oprindelige danske husdyrracer. Det har aldrig været udvalgets hensigt at omdefinere velkendte og veldefinerede begreber som *in situ* og *ex situ* bevaring. Landbrugets strukturudvikling har medført, at størstedelen af bevaringsarbejdet i Danmark i dag er baseret på mindre hobbyavlere. Det afgørende for udvalget har været, at ingen bliver udelukket fra bevaringsarbejdet eksempelvis, fordi den pågældende ikke har bestemte staldforhold, idet formålet med udvalgets arbejde er en målbar fremgang for de truede husdyrracer, og ikke at fremme bestemte produktionsformer."

Denne pasus beviser helt klart, at GRU ikke har forstået Biodiversitetskonventionen og efterfølgende internationale aftaler. GRU angiver landbrugets strukturudvikling som den "synder", der er skyld i, at man er "nødt til" at lave sin helt egen version af *in situ* begrebet, uagtet dette er i strid med Biodiversitetskonventionen.

Ovennævnte afsnit giver mig anledning til at spørge Fødevareministeren om følgende:

- Mener Ministeren, man kan overholde Biodiversitetskonventionen og tilknyttede internationale aftaler, samt bevare biologisk mangfoldighed, heriblandt udryddelsestruede racer, hvis man lader strukturudviklingen med færre og store industrilandbrug, være den dominerende faktor for bevaringsarbejdet?

- Har Ministeren slet ikke betænkeligheder i forhold til biodiversiteten såvel i naturen som i domesticerede arter, hvis alt bevarings- og beskyttelsesarbejde skal tage udgangspunkt i, at industrilandbrugene skal være der, og de mindre og alsidige landbrug kan være der?
- Hvorledes har Ministeren tænkt sig at sammenkoble beskyttelsen af biodiversitet med sit øvrige ressortområde?
- Hvorledes vil Ministeren sikre, at eventuelle transnationale udryddelsestruede racer samt subpopulationer af disse bliver beskyttet, således som det er foreskrevet i Interlaken Deklarationen?

GRU´ har i redegørelsen været så venlig at gøre opmærksom på, at undertegnede selv har været medlem af Udvalget 2003-7. Dette gjorde jeg også opmærksom på ved min første henvendelse til Fødevareministeren. Jeg vil i den forbindelse gerne gentage, at dialogen til avlerne er essentiel, hvis ikke de sidste rester af sjældne og værdifulde husdyr skal forsvinde til stor skade for både kultur, natur, landbrug og eftertid.

Derfor finder jeg det dybt skuffende, at modtage et svar, som ikke besvarer et eneste af mine spørgsmål, men som udelukkende er en gentagelse af den strategiplan, som hele min henvendelse handler om.

Jeg håber meget, Fødevareministeren vil tage denne min anden henvendelse mere alvorligt, og besvare mine spørgsmål punkt for punkt, således som de er stillet og inden for overskuelig tid.

Vi er mange avlere og interessenter, der meget gerne vil kunne koncentrere os om at få etableret et solidt fundament, frem for at skulle bruge oceaner af tid på, at forholde os til udfald imod vores integritet fra statslig myndighed. Vi ønsker at bevare biodiversitet, udryddelsestruede dyr og hvad hermed følger i henhold til internationale aftaler. Hvorfor kan vi ikke få lov?

med venlig hilsen

Avler af sortbroget dansk landsvin

Birgit Bak

Skanderborgvej 202, Norring

8382 Hinnerup

BILAG: Fødevareministerens svar, dateret 24. november 2009.
Redegørelse fra Genressourceudvalget, dateret 3. november 2009.